

anden Side kunde undgaa det haarde Tryk, som de Bestemmelser, vi nu have, i adskillige Tilfælde kunne udøve. Vanskeligheden ved at ordne noget Saadant vil ligge deri at finde en Mand, der vil paatage sig at udføre det i den rette Mand. De Bestemmelser, Landsthinget har sat ind i Lovforslaget, vilde efter mit Skøn ikke sjældent komme til at støde paa den Hindring, at der ikke er Mand, der omfattede Sagen med tilbørlig Interesse, der vilde være villige til at udføre dem; men den Vanskelighed vilde alle Bestemmelser af den Art møde, og jeg kan derfor ikke gjøre anden Bemærkning derved, end at det, der kan siges imod de af Landsthinget foreslaaede Bestemmelser; i det Hele taget kan siges imod alle sliche Bestemmelser. Smidtidigt, det er et Spørgsmaal, hvorom der kan være forskellige Meninger, og jeg skal for mit Vedkommende være villig til, hvis man ikke vil gaa ind paa det, der nu findes i Lovforslaget, at gaa ind paa andre Bestemmelser, der maatte egne sig til at fremme Formaalet. Et eret Medlem (S. N. Hansen) bemærkede, at det var ham mindre klart, hvad der forstodes ved den Bestemmelse i § 1, at Udskrivning til Konfirmation efter Skoleanordningerne af 29de Juli 1814 bortfalder. Det ærede Medlem fandt deri den Tanke udtrykt, at Børn ikke kunde antages til Konfirmation, før de vare udfkretne af Skolen. Ja, paa den Maade kan Bestemmelsen fyldestgøres, men der er en Maade til, hvorpaa det kan ske, og det er nemlig saaledes, at Præsten, der jo maa have Kundskab om, hvorvidt det er sandsynligt, at Barnet til en given Tid kan udfkretes af Skolen, indretter sin Konfirmationsundervisning saaledes, at den ikke kommer i Kollision med Skoleundervisningen. Paa den Maade vil Bestemmelsen ogsaa kunne fyldestgøres, og det er mit Haab, at den mange Steder vil blive fyldestgjort paa denne Maade, hvis Bestemmelsen bliver til Lov. At den nuværende Udskrivning af Skolen, der i Virkeligheden medfører, at Skolen forsvømmes fuldstændigt fra den Tid, Konfirmationsundervisningen er begyndt, ikke er heldig, derved tror jeg vistnok, at de allerfleste ere enige. Endelig nævnte det ærede Medlem fra Kjøbenhavn Tilskudet fra Statskassen, og det er jo ogsaa en Sag af saa fremtrædende Betydning, at man ikke godt kan forbigaa den, naar man overhovedet vil tale om Lovforslaget; og jeg maa indrømme, at da der ikke herefter ydes noget Tilskud til Kjøbenhavn, medens Tilskudet til det øvrige Land bliver betydeligt større, end det tidligere har været, kan der ogsaa være Anledning for det ærede Medlem fra Kjøbenhavn til særligt at fæste Opmærksomheden herpaa. Et Tilskud til Almueskolevæsenet er imidlertid ikke nogen ny Sag. Det have vi haft tidligere og navnlig siden 1856, da Loven af 8de Marts førte os et godt Skridt videre paa den Væie. Men det er unægteligt, at Lovforslaget, som det forelaa og navnlig som det er ble-

vet ændret i Landsthinget, gaar meget videre, end man tidligere er gaaet. Af det nu foreliggende Finantslovsforslag vil man se, at Udgifter for Statskassen til Almueskolevæsenet kan beregnes til 235,000 Kr., men efter Forslaget, som det nu foreligger, vil Statskassens Tilskud blive mellem 450,000 Kr. og 1/2 Million Kr. større, end det har været tidligere. Det er jo en meget betydelig Forøgelse af Udgifterne, og dertil maa der endnu føies nogle Udgifter, som ganske sikkert ville indtræde, men som ligger udenfor enhver Beregning. Men jeg holder mig overbevist om, at ved Hjælp af denne Støtte vil det saa ogsaa være muligt at føre vort Almueskolevæsen et stort Skridt fremad og navnlig at komme de Egne til Hjælp, der ville have en stor Vanskelighed ved at ordne deres Skolevæsen paa en tilfredsstillende Maade, naar Statskassen ikke kommer dem til Hjælp. Det er naturligvis de mindre bemidlede Dele af Landet, dette gjælder om. Det Tilskud, som altsaa her tilbydes, er ganske vist stort, men det er dog ingenlunde større, end at det er fuldstændigt uetfærdiggjort ved det Formaal, som her tilsigtes. Hermed har jeg nu gennemgaaet de væsentligste af de Enkeltheder, som ere fremkomne, og jeg skal gentage, at jeg maa opsætte Sagens almindelige Drøftelse, indtil den forventede Udvalgsbetænkning er kommet frem.

Sagsbro: Da den ærede Minister flere Gange har nævnet den forventede Udvalgsbetænkning og henvist til, hvad jeg har ytret derved, maa jeg tillade mig at oplyse, at jeg ikke har ytret Noget om Udvalgets Betænkning. Det er Noget, som naturligvis bliver Udvalgets egen Sag. Der er fra et Par ærede Medlemmer fremhævet, at det kunde være ønskeligt for Udvalgets Arbejde, at der forud gif en første Behandling, som kunde oplyse de forskellige Synspunkter, der fandtes angaaende denne Sag her i Salen. Jeg maa dertil bemærke, at den første Behandling jo i Reglen ikke skal dvæle ved Enkelthederne, men kun ved de almindelige Synspunkter, og disse ere, tror jeg, saa almindelig oplyste og drøftede den forrige Gang, da Sagen var til Behandling, at der vanskeligt kan fremkomme noget væsentligt Nyt nu. De Modsetninger, der den Gang viste sig, vare virkelig ikke saa smaa, som det forekommer mig, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgsreds (Brix) vilde gjøre dem idag. Man ventede, at det ikke vilde være saa vanskeligt at finde Midler til Overenskomst. Den Gang var det imidlertid meget vanskeligt, og det lykkedes ikke, uagtet vi havde lang Tid til at overveie Sagen (Brix: Ja, hvad var Grunden?). Grunden var, tror jeg, den, at Modsetningerne vare for store, og jeg tror virkelig ikke, at de siden den Tid ere blevne mindre. Jeg antager tværtimod, at Forholdene siden den Tid have udviklet sig paa en saadan Maade, at, hvis vi nu skulde optage en almindelig For-